

Nro. 33.

A' FELS. AUSTR. CSASZÁR, ES AP. KIRALY
KEGYELMES ENGEDELMEBÖL.

Indült Bétsból, Kedden Aprilis 25-dik napján,

1809-ik esztendőben.

B é c s .

Az Alsó Austriai Cs. K. Kormányfzék arrúl, hogy a' mi Littoralénk (tenger partjaink) kikötökellyei, a' bézárattatás alól feloldozattak, és az Angliával való előbbeni környülállások visszaáltítottak, ilyen Kerülörást adaki: —

„E' hónap 20. dikán költ és leérkezett Felséges Udvari Végzés által tudtára adatott ezen Kormányfzéknek, hogy ő Felsége meg parantsolta légyen, hogy a' Littorale' kikötöhelyeinek bézárattatósok, mint hogy a' Frantzia orfzággal való ellenségeskedések elkezdödtek, szünnyön meg, és az Angliával való előbbeni állapot állitafsek helyre. A' melly, hogy mindenek tudják, közönségeséé tétettetik. Béts, April. 21. dikén, 1809.

K

Ötödik Hadi Tudósítás, a' Cs. K. Armadiától, a' fő hadi szállásról Landshútból April. 17-dikén 1809: —

„Valamint minden foglyoknak úgy a' Landshúti lakosoknak is megégygyező szavok szerént, Frantzia Generális Lefevre 12,000 Bavarusokat a' Monachiumi és Freysingeni vidékeken öfzfzeseregeltetett vala, hogy az Austriai armadiát az általmenetelben Landshútnál tartóztassák.

„A' hidakhoz való menetel azon a' völgytorokon, a' melly a' meredekről a' völgybe vífzen, felettébb bajos; a' hidakat elfzagatták vala, 's az egyenként puszkázók (Tirailleurs), a' víznek tulsó partján minden házakat úgy elfoglaltak vala, hogy azokból őket tsak feles számú ágyuk által lehetett kikergetni: nekünk ellenben tsak apró puszkagolyobisok zápora alatt lehetett egygyenként minden ágyúinkat a' tsaátzó helyre kiállítani. Ágyuzóink ebben nagy áthatatóságot bizonyítottak; és a' városnak tulsó része egy pár óra alatt már öfzfzeomólva állott.

„A' szerentsétlen lakosok az omlás' halmain siratják azt a' szomorú állapotot, mellyet ezen szép városra önnön hazájokfiai háritottak.

„Azon Frantzia sugallások, hogy az Austriaiak Baviát magokéva tenni, 's annak derék katonáit a' fegyverből kivetkézteni akarnák, vették ezen seregeket a' magok hafzon nélkül való védelmezésekre. Itt is boldogúlt a' Frantzia gonosz tsalárdtság abban, hogy idegen vérrel uzsorázzon, és Német atyánkfiainak fegyvereiket szabadítóik ellen fordittsa. — Alig vala az első hid gerendákkal egy kevésbé bárakra, azonnal általment az Ötödik sereg előljáró tsapatja siettséggel az I s e r vezen,

's az éjtzakáig üzte az ellenséget. Seregeinket derék buzgóság lelkesíti; az ágyuknak dörgések alatt hadi énekeket énekelnek.

„A' P. M. L. Jelachich előljáró tsapatja tegnap délelőtti 11 órakor bement Monachiumba. A' Király és Királyné, Frantzia oltalom alá szaladtak Augsburgba.

„A' Negyedik sereg elleneállítás nélkül ment által az Iser vizén Dingelfingennél.

„Az Első és Második seregek nekány szerezés és összetsapás után előnyomultak Amberghez, Schwanndorfhoz és Kirnhez. Regenskurgtól nem meszfe. Generális Bellegarde nem magasztalhatja elégségeskeppen a' maga seregeinek örvendező bátorságokat, és mérész eltökelletségeket.

Hadi Tudósítás (az Olasz országi Cs. K. seregektől), a' fő hadiszállásról Saciléből, April. 17 kén, 1809:—

„János ő Császári Fő Hertzegsége a' vezérlése alatt lévő armádiával, e' hónapnak 10 és 11-dikén Pontebán, Civitalén, Goritzian által a' Friauliai térségekre, és 13-dikben, néhány helyen való elleneállájután, a' Tagliamentóig előnyomult. Az ellenség magát ezen vizen túl vonta vala, olly czélozással, hogy magát a' hátulról érkező seregekkel összetsatolja. Ez az összetsatolódás valóssággal véghez is ment 14 dikben Sacile mellet melly által az itt lévő ellenséges armádiának ereje öt Osztályokra nevedett.

„April. 14-dikén éjtzaka előnyomult ő Cs. Fő Hertzegsége az előlmenő tsapattal Pordenonéig; az armadia több része más nap viradólag indult utának. Az ellenséges előljáró tsapat' Pordenonében,

armádiájának több része pedig ezen hely és Sacile között Fontana Fredda mellett állott. Ezen napon ütközetre került a' dolog, a' melly ket napokig tartott, és véres verekedés után egészen a' mi nyereségünkel végződött el.

„Az ellenséges armádiát az Olasz Vice-Király vezérelte. A' verekedés olyan kimenetelű lett, hogy az ellenség a' Livenza megett is meg nem állapodhatott, hanem a' Piave felé kénytelenített magát sietve hátra vonni.

„Az ellenséges hadi foglyok száma már 6 ezerre telt, kik között vannak Paze és Bressan Generálisok; még most is hordják bé őket.

Az elestekből és sebesekből álló veszteség ezen számat jóval fellyúl haladja; 16 ágyut és 3 Sast nyertünk.

Az armádia, a' melly a' hegyeken való útozásbeli illy sok inségek után illy fényesen győzedelmeskedett, megtett mindent, a' mit csak a' leg jobb seregektől várni lehet: a' tsatázásban éppen olyan bátorsággal viselte magát, mint a' milyen türelemmel és állhatatossággal az inségeket szenvedte. Ágyúzóseregünk magát különösen megkülönböztette, és régi ditsőségét megtartotta.

A' Gallitziai Cs. K. Seregek vezére Ferdinand Királyi Fő Hertzeg a' Gallitziai lakosokhoz is intézett egy Proklamációt, mellyet érzékeny felbuzdulás nélkül olvasni lehetetlen: —

„Warschauer Hertzegségnek Lakosai! —

„Én fegyveres kézzel lépek a' ti vidékeitekre: de csakúgyan nem úgy, mint ellenségetek. Azt, hogy a' vezérlésem alatt lévő hadi erőt miképpen fordítsam haszonra, magatokviselete fogja megha-

tározni. Ez azért menek, vagy hogy benneteket oltalmazzalak, vagy pedig hogy tsatázzak vélettek. Tiétek a' válfasztás.

„Mi Napoleon Császár ellen tsatázunk, mivel hogy a' hadakozásban remélnjük feltalálni azt a' bátorságot, mellyet azon békeféségben, a' melly tsak az ő minden féle ditsőség fjomjuhozó czélozósainak elősegítettésekre szolgált, hujába remélttünk; mi tsatázunk ellene, azért, minthogy ő, igazságtalan foglalásainak számát minden nap neveli, a' melly foglalást ő, mint lásttík Pólitikai Systemává akar tenni; tsatázunk ellene azért, hogy az ő hadi ereje, mind azoknak a' népeknek erejek által, mellyeket elnyom, és a' maga egyedül való uralkodás fjomjuhozásának megatsonyított elzközeivé teizen, megnevekedvén, a' mi magunkbanvalófennállásunkat és tulajdonainkat fenyegeti; 's végezetre azért, minthogy mi, Luóanön Lételünknek bátorságba való helyheztetésével, ezt, egyfzersmind azoknak is, a' kik attol megfosztattak, vizfsza szerezni, és mindeneket az ő elragadoztatott jusaikba, vizfsza tévén, a' rendet és igazságot Európában helyreállítani, 's az olly igen olfajtott tsendefséget meg fundálni, akarjuk,

„De miért hordanók elő mind azokat az indító okokat, mellyek minket a' Napoleon Császár ellen való hadakozásra határoznak? Tudva vannak ezek a' világ előtt! Német ország, Olasz ország, Portugallia, sőt Spanyol ország, ez a Frantzia ország hűséges Szövetségese is! mind ezek megmondják, mind ezek érzik azokat az okokat, melykre nézve mi fegyverhez kapunk.

„Különösen hozzátok fordúlok Warschaui Herzegségnek lakosai! és azt kérdem tőletek: Éltek-é ti

azzal a fzerentsével, mellyet néktek a' Frántziák Császárja ígért? — A' ti atyátokfainak Madrid köfalai alatt kiontatott vérek, a' ti boldogságtokért folyt-é ki? — Mondjátok meg, mi köze a' Wisztula vizinek a' Tágus vizihez? — A' ti katonáitoknak vitézségek jobba' tette-é a' ti állapotokat? — Igaz az, hogy vitézségeteket igen magasztaltaták! Hanem ne engedjétek, kogy ezen ditsérő magasztalásokkal megtsaljanak: ha szintén igazságos és jól megérdemlett ditséretek is, tsakugyan még is önnön haszonkeresés szavai ezek. Napoleon Császárnak magának van szüksége a' ti hadi népetekre, nem réátok nézve; ti, a' ti tulajdonotokkal és katonáitokkal nem tsak idegen, hanem önnön hasznotokkal egyátallyában ellenkező haszonnak áldoztok, mint-hogy a' jelen lévő szempillantásban, noha az ő szövetségesei vagytok, segedelem nélkül a' mi nagyobb fegyveres erőnknek kitétetve hagyott benneteket, az alatt, míg a' ti fegyveres seregeteknek színe a' Kastiliai és Aragoniai földet a' maga vérével nedvesíti.

„Warschoui Hertzegségnek Lakosai! megújítva mondom néktek, mi nem vagyunk a' ti ellenségetek; ne tegyétek ki haszon nélkül való magatok oltalmazása által tortományotokat a' háború pufztításainak! mert én kinyilatkoztatom néktek, hogy ha ellent állatok, a' hadakozásnak minden törvényei fzerént fogok banni véletek. Ellenben, ha minket valóságos javatokkal megegygyezőleg mint barátaitokat úgy fogadtok, ő Felsége az Austriai Császár titeket a' maga különös védelmezése alá veszen, és én tölletek egyebet kívánni nem fogok, hanem tsak a' mi fegyvereimnek bátorságokra 's armádiámnak tartatására szükséges leszen.

„Költ a' mi fő hadi szállásunkon O d r z y w o l -
ban April. 14 dikén 1809-ben.

„Fő Hertzeg Ferdinand, Vezér Generális.

*
*
*
A' hazafiui nemes lelkűségnek és buzgóságnak
a' következő igen szép példái is, a' Bétsi Udvari
Ujságban fordulnak elő: —

Azt az igazi nagy hazafiui iporkodást, melly
ízerént Cseh országnak számos Nemesei arra hatá-
rozták magokat, hogy a' megkülönböztetéssel szol-
gált katonáknak az ő kilépésekkör, mivelni való
földet 's lakhelyet adjanak, egy nevezetlen ma-
radai akaró Cseh uraság ismét 10,000 Forintokat
adott által a' Cs. K. seregek Generalissimuszának,
a' melly hazafiui jó tétémént ő Császári Fő Hertzeg-
sége különös meglegedéssel elfogadta a' háládatos
haza nevében.

A' maga Magyar Hazafiaiainak minden tekintet-
ben való palléroztatásokon, nevezetesen pedig a'
mezei gazdaság virágzásának nagyobb nagyobb tö-
keltetefségre való emeltetésén törekedő buzgósága
által a' Haza háládatosságát már egészízen megnyert,
's minden tselekedeteiben nagy és nemes, Gróf Feste-
tits György Ur ő Excellenziaja, a' jelen való In-
surrektzióra 500 Huszárt állított és készített ki;
ugyan annyit állit a' Tartalékhoz is. Nemtsak,
hanem az olyan Nemeseinek számokra, kiknek az
Insurrektzióhoz kívántató ló és egyéb készület
szerzés, jofzágaikhoz képpest igen terhesen esne.
N. Szola Vármegyében száz ezer Forintot tett le.

Udvari Tanácsos és Cs. K. valóságos Kamarás
Ur Gróf Pallfy Ferdinand ő Nagysága, azonkívül,
a' mit az Insurrektzióhoz törvényesen adni tartó-

zott, és a' maga Poson Vármegyében tett önként való ajánlásain kívül, a' Cs. K. katonaság számára is különösen 50 lovat adott ingyen, 's a' Monarcha és Haza eránt viseltető bürgő szeretének és hűségének illy szép tselekedettel való megbizonyítása által a' Császár és Király ő Felsége leg nagyobb meglegedését megnyerte.

N. Moson Vármegye azonkívül, hogy 119 lovas katonát állit a' Cs. K. Lovas Regementekhez, és az Insurrekctzióhoz az ötöt illető réizen fellyül hét ember ad, 27,258 mérő gabonát és 30,980 Forintot ajánlott.

* * *

Ma jó reggel ismet jöve ki egy fontos Hadi Tudósítás, melynek már ma csak rövid summáját tehetjük ide: — A' foglyok szava szerént Napoleon Császár e' hónap' 19-dikén megérkezett a' Frantzia armadiához, melly akkor Regensburgnál állott. Heves verekedésre került a' dolog. Az ellenség megveretett. Regensburg 20-dikban kapitulált, a' hol a' 65-dik Fr. Regement, 1800 ember, elfogatott. Marschal Davoust 21-dikben a' 4-dik seregünkre ütött; a' verekedés 12 óráig tartott, Az ellenség itt is vízfza veretett. Mi is sok embert vesztettünk: F. M. L. Lusignan, két Lichtenstein Hertzegek Moritz és Lajos, sebet kaptak. Több Regementjeink elvesztették minden Stábtisztjeiket. — (Az egész Tudósítást meg küldjük a' jövő pénteken).

* * *

Jegyzés. — Azon iparkodunk, hogy a' Manifestumot, ma és a' jövő pénteken, mint Toldalékot, egélfzzen meg küldhessük a' M. Kurir mellett.

P. D.